

Josep M. Llantet

VILATANA, 15 ANYS DE REFERÈNCIA

Amb el calendari al davant, el primer que es constata és que, quinze anys després de l'inici de les activitats d'edició de Vilatana, aquell projecte de treball ha esdevingut en alguns aspectes una iniciativa de referència obligada. D'entrada, ja hem recordat en algunes oportunitats que un projecte editorial autònom com aquest no tenia precedents a Vilafranca, i fa quinze anys els tenia fallits a Vilanova, però és que ara com ara sembla possible afirmar que una col·lecció de contes com la col·lecció Cercavila que s'acosta ja a la trentena de volums, i la col·lecció Cercamón, en castellà i amb prop de mitja dotzena de títols, no té amb qui assemblar-se en els àmbits que ocupa i en els plantejaments que l'han orientat des del primer dia.

És cert que hi ha un catàleg d'edició de treballs de pes, amb alguns volums veritablement d'obligació cultural, que ens poden permetre parlar del que les edicions de Vilatana han suposat per a la bibliografia penedesenca, però aquesta és una feina que —si l'ha de fer algú— correspon als historiadors de la cultura d'aquí a un bon grapat d'anys. El projecte de Vilatana sembla mantenir la vella idea fundacional, que avui comparteixen una colla de persones capitanejades per Joan Bosch i Planas. Més enllà dels resultats econòmics, el balanç cultural i humà —que em fa l'efecte que per a Vilatana és l'únic que realment compta— presenta un ben notable superàvit.

El cas de Vilatana no té precedents a casa nostra. Es recolza en la incansable perse-

verància voluntarista d'un petit grup entusiasmada i el suport de tota una colla de col·laboradors. Els resultats veuen la llum als aparadors de les llibreries, costat per costat amb els productes de les grans multinacionals —sovint realitzacions gairebé més industrials que no pas culturals— i esdevenen una realitat al nostre abast gràcies a un voluntarisme que ho supleix tot.

Crec que caldria remarcar com, a diferència de tanta producció cultural de casa nostra, un dels trets que identifiquen la labor de Vilatana és que no té pressa, i potser d'aquest plantejament de maduració —en alguns casos especialment lenta— en surten resultats que d'altra forma possiblement serien impossibles d'aconseguir. Potser és només deixant que les coses es vagin fent que es pot arribar a una trentena de textos d'autors contemporanis, tots ells diversos, a l'entorn de la temàtica festamajorenca i de les celebracions populars, o que es plantegen temes relacionats amb les cultures indígenes americanes tractades per autors d'aquells indrets a la col·lecció Cercamón. Afegeim-hi encara aquella voluntat de transcendir la lectura estricta, amb l'apèndix musical, el pedagògic i el d'informació sobre el tema tractat, una aportació única en el panorama editorial de casa nostra.

Tot plegat fa que, a hores d'ara, oberts a un breu comentari en escaure's una dècada i mitja d'activitat, el que resulta més evident és que la labor de Vilatana ha esdevingut imprescindible, i així ho poden certificar educadors d'arreu i referències bibliogràfiques en edicions molt diverses. També resulta prou clar que els temps que corren no són propicis —i cada cop encara ho són menys— a feines fetes de forma seriosa, sense rebombori ni passions

gairebé patològiques per la diversa varietat formal i textual. Però ni això, ni el motiu econòmic –si fos el cas, cosa que desconec–, ni l'aparent silenci de l'entorn a les noves aportacions bibliogràfiques no poden ser motius suficients per fer defallir la gent de Vilatana del seu propòsit, del convenciment que treballar per la cultura del Penedès no és una ximpleria, sinó una labor que enalteix l'esperit.

No es pot oblidar que aquesta és una tasca que arriba a moltes persones i que deixa

una petjada, potser d'una manera especial, en l'àmbit de la cultura popular i tradicional, una aportació que mereix la nostra felicitació perquè, a la curta o a la llarga, deixar petjada en el coneixement i, especialment, en l'esperit del lector –i encara més si és un jove lector que s'obre camí en la vida des de la lletra impresa– és el millor reconeixement que hom pot esperar de la feina feta.

Per molts anys!